

Józef Stala (red.), *Dzisiejszy bierzmowany.*

Problemy i wyzwania

Wydawnictwo Jedność, Kielce 2005, ss. 512

Bierzmowanie należy do sakramentów inicjacji chrześcijańskiej i jest ściśle związane z sakramentem chrztu i Eucharystią. Chrzest włącza do Kościoła, a bierzmowanie dokonuje dalszego włączenia w Ciało Chrystusa oraz wzmacnia dynamizm łask chrzcielnych i obdarza szczególną mocą Ducha Świętego, który obdarza bierzmowanych niewysłowionym darem. Nadto bierzmowanie przygotowuje do podjęcia działalności apostołskiej, a także ściślej łączy z Kościołem, czyli zobowiązuje do szerzenia i obrony wiary słowem oraz czynem, a także do odpowiedzialności za Kościół. Stąd wynika konieczność przyjęcia sakramentu bierzmowania jako wyraz troski o rozwój łaski chrztu – ściślejsze złączenie chrześcijanina z Kościołem i otrzymanie szczególnej mocy Ducha Świętego, do stawania się rzeczywistym świadkiem Chrystusa wyznając wiarę nie tylko słowem, ale i czynem oraz broniąc jej w świecie. Chrześcijanie odrodzeni przez chrzest wzrastają w wierze i życiu chrześcijańskim mocą sakramentu bierzmowania, którego łaska stanowi nieodzowny składnik kościelnej tożsamości i warunkuje skuteczną realizację chrześcijańskiego powołania.

Z tych m.in. powodów należy zauważyć pracę zbiorową *Dzisiejszy bierzmowany. Problemy i wyzwania* powstałą pod redakcją ks. Józefa Stali i wydaną w Wydawnictwie „Jedność”. Omawiana książka to już kolejny, szósty tom, który ukazał się w serii „Dzisiaj...”. Na stronie redakcyjnej została zamieszczona informacja, iż recenzję wydawniczą, której fragment został zamieszczony na okładce książki, przygotował ks. dr hab. Janusz Królikowski z Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (obecnie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), który niejako scharakteryzował cel i uzasadnienie powstania niniejszej książki: „Opracowanie *Dzisiejszy bierzmowany* odznacza się interdyscyplinarnością i zaangażowaniem praktycznym. Z tego względu jest ono jedynym tego typu opracowaniem w polskiej teologii... W wielu przypadkach praca odznacza się sformułowaniem trafnych postulatów pod adresem dalszych badań, zarówno w dziedzinie teologii, jak i formacji ludzkiej i kulturowej. Oznacza to, że może stać się pobudką do podjęcia dalszych prac badawczych. Wydaje się, że praca może zostać owocnie wykorzystana przez wszystkich, którzy zajmują się problematyką pedagogiczną i formacyjną. Jeśli chodzi o teologię, stanowi ona ważny wkład do podjęcia prac zmierzających do przygotowania adekwatnych programów formacyjnych prowadzących do przyjęcia sakramentu bierzmowania, a także – i to należy szczególnie podkreślić – stanowi ważny punkt odniesienia do przygotowania katechizmu dla

bierzmowanych, którego w Polsce wciąż brakuje. Omawiana praca zasługuje więc na zauważenie i wszechstronne poparcie, aby mogła dotrzeć do jak najszerszych kręgów formujących dzisiejszą młodzież”.

Recenzowana książka, oprócz *Słowa wstępnego* biskupa tarnowskiego, bp. Wiktora Skworca, zawiera jeszcze dwadzieścia pięć naukowych artykułów podzielonych na trzy części. Natomiast w zakończeniu książki zamieszczono streszczenie w trzech językach: angielskim, niemieckim i włoskim, co jest ułatwieniem dla obcojęzycznych poszukiwaczy zainteresowanych omawianym zagadnieniem. W części pierwszej *Teologia* zostało zamieszczonych siedem artykułów, w których podjęto zagadnienia biblijno-teologiczno-liturgicznych aspektów sakramentu bierzmowania, znaków i symboli bierzmowania, rozumienia bierzmowania jako sakramentu wtajemniczenia chrześcijańskiego, dojrzałości chrześcijańskiej i w świetle dokumentów synodalnych Kościoła w Polsce po 1980 roku. Natomiast w części drugiej *Przygotowanie* opublikowano dziewięć tekstów, w których omówiono proces przygotowania do bierzmowania, jego aspekty pastoralno-liturgiczne oraz wybrane podręczniki. Został także zaprezentowany obraz religijności młodzieży w świetle badań socjologicznych oraz problemy związane z wychowaniem młodzieży gimnazjalnej. Z kolei w ostatniej, części trzeciej *Formacja* znajdziemy dziewięć opracowań, w których scharakteryzowano młodzież gimnazjalną, rolę rodziny i świadka sakramentu bierzmowania, aspekty modlitewne, kreowanie postaw i wychowanie młodzieży, jak również znaczenie tańca oraz tendencji globalizacji. Z zaprezentowanej treści omawianej książki wyłania się zatem potrzeba głębokiego zrozumienia sakramentu bierzmowania, jak również odpowiedniego przygotowania do jego przyjęcia. Z tego powodu najpierw potrzeba zgłębić teologię tego sakramentu, a także wypracować odpowiednie zrozumienie u kandydata do bierzmowania. Pomocą w tym celu jest właśnie formacja sakramentalna kandydatów do bierzmowania, która dokonuje się właśnie podczas nauczania religii w szkole i podczas katechezy parafialnej będącej pomocą w towarzystwie bierzmowanemu w realizowaniu jego misji w Kościele i w świecie.

Należy również podkreślić, iż w niniejszym opracowaniu zamieściło swoje teksty także wielu specjalistów. Wydaje się, iż publikację można uznać za dobrą pomoc w głębszym zrozumieniu sakramentu bierzmowania oraz ważności odpowiedniego przygotowania, formacji. Z tego powodu recenzowana książka może stać się solidną pomocą zarówno dla katechetów i duszpasterzy przygotowujących młodzież do sakramentu bierzmowania, ale także i dla samych kandydatów do bierzmowania, którzy rzetelnie i odpowiedzialnie pragną przyjąć ten sakrament. Nadto może być również owocnie wykorzystana przez tych, którzy zajmują się problematyką pedagogiczną i formacyjną, bowiem mogą w niej znaleźć ważny wkład w podjęcie prac zmierzających do przygotowania odpowiednich programów formacyjnych pomagających kandydatom lepiej przygotować się do sakramentu bierzmowania. Podkreślił to także bp Wiktor Skworec w *Słowie*

wstępnym: „Na tym ważnym polu formacji chrześcijańskiej młodego pokolenia cieszą wszystkie inicjatywy, które wyrastają z troski o pogłębione rozumienie i przeżywanie sakramentu bierzmowania. Do takich należy także przygotowana przez ks. Józefa Stałę publikacja *Dzisiejszy bierzmowany. Problemy i wyzwania*. Wyrażam nadzieję, że omówione w niej zagadnienia i realizacja wynikających z nich wniosków pastoralnych przyczynią się do tego, że wylanie darów Ducha Świętego, jakie dokonuje się w sakramencie bierzmowania, przyniesie bogate owoce w życiu bierzmowanych, a przez to przyczyni się do dobra Kościoła”¹.

Elżbieta Osewska

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

¹ Józef Stala (red.), *Dzisiejszy bierzmowany. Problemy i wyzwania*, Kielce 2005, s. 10-11.